

ADVIES OVER HET VERZOEK OM ONTHEFFING VAN
DE PLICHT TOT UITVOERING VAN
MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE
BAGGERSTORT HOLLANDSCH DIEP
AMBACHTSHEERLIJKHEID CROMSTRIJEN

206-47
12 december 1988

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

ADVIES

Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage baggerstort Hollandsch Diep Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen / [Commissie voor de milieu-effectrapportage]. - Utrecht: Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-030-3

SISO 614.62 UDC [504.064.2:[628.4:622.12]](492*3280)

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Cromstrijen/ baggerstort ; Cromstrijen / m.e.r.-plicht ; ontheffing.

commissie voor de milieueffectrapportage

De Minister van Landbouw
en Visserij,
d.t.v. de directeur Natuur,
Milieu en Faunabeheer,
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
d.t.v. de directeur-generaal Milieu-
beheer,
Postbus 450
2260 MB LEIDSCHENDAM

uw kenmerk

DGM/B 2508063/5
onderwerp

Advies over ontheffings-
verzoek m.e.r.-plicht
baggerstort Hollandsch Diep
ambachtsheerlijkheid Cromstrijen

uw brief

31 okt 1988

ons kenmerk

U957-88/Od/206-48
utrecht,

12 december 1988

Met bovengenoemde brief (bijlage 1) verzocht U de Commissie voor de milieueffectrapportage advies uit te brengen over een verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieueffectrapportage (m.e.r.).

Dit verzoek werd bij U ingediend door de rentmeester van de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen in verband met het storten van baggerspecie in het zomerbed van het deel van het Hollandsch Diep, dat tot de ambachtsheerlijkheid behoort. De bekendmaking van het verzoek om ontheffing vond plaats op 4 november 1988 (bijlage 2).

Het verzoek baseert zich onder andere op artikel 41e, lid 1, onder a van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm), ervan uitgaande, dat de voorgenomen stort van baggerspecie geen belangrijke nadelige gevolgen zal hebben voor het milieu.

Hierbij bied ik U het advies aan van de Commissie voor de m.e.r., overeenkomstig artikel 41e, zesde lid van de Wabm.

Dit advies werd opgesteld door een werkgroep uit de Commissie. De samenstelling van deze werkgroep is vermeld in bijlage 3 bij dit advies. Deze werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt in het advies verder aangeduid als 'de Commissie'.

Het advies betreft *alleen de inhoudelijke kant* van de ontheffing, dat wil zeggen: het behandelt de vraag, in hoeverre de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal kunnen hebben. Op de procedurele kant van het ontheffingsverzoek - dat wil zeggen: over de vraag of de besluitvorming zo ver is gevorderd, dat m.e.r. redelijkerwijs niet meer kan worden verlangd - gaat dit advies niet in. De Commissie gaat er in dit advies van uit, dat voor deze activiteit - de voortzetting van de baggerspeciéstortingen - m.e.r.-plicht geldt.

In het advies zijn tevens betrokken de reacties en adviezen, die in het kader van de wettelijke inspraak- en adviesperiode zijn binnengekomen (bijlage 4).

Aangezien de Commissie geen mogelijkheid zag om tot een afgerond oordeel over het ontheffingsverzoek te komen binnen de wettelijke adviestertermijn, heeft zij bij wijze van uitzondering en na ambtelijk overleg met de afdeling m.e.r. van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer besloten om haar advies op een later tijdstip uit te brengen.

De Commissie wisselde op 29 november 1988 van gedachten met vertegenwoordigers van de initiatiefnemer, de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen, en van de projectgroep en de begeleidingscommissie bij het MEO.

Tijdens die gelegenheid werd tevens een bezoek gebracht aan het terrein van de ambachtsheerlijkheid.

Ook werd overlegd met de regionale inspectie van de Volksgezondheid, belast met het toezicht op de Hygiëne van het Milieu in Zuid-Holland en met de directie Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Zuid-Holland.

Uiteindelijk is de Commissie tot de conclusie gekomen, dat er geen dusdanig belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten, dat het opstellen van een MER en het doorlopen van de procedure van milieu-effectrapportage noodzakelijk zou zijn voor de besluitvorming over de aanvraag van de WVO-vergunning voor voorgenomen voortzetting van baggerspeciëstortingen.

Mede met het oog op andere baggerspeciëstortingen adviseert de Commissie tevens om in overleg tussen de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Verkeer en Waterstaat een beleidsprogramma ten aanzien van baggerspeciëverwijdering te formuleren, waarbij beschouwing van de milieu-effecten van verschillende verwijderingstechnieken en bergingslocaties een belangrijke pijler vormt.

In verband hiermee zou kunnen worden overwogen om de WVO-vergunning voor de baggerspeciëstortingen in het Hollandsch Diep een beperkte duur te geven, zodat de mogelijkheid open blijft om aanvullende maatregelen te treffen, indien uit nader onderzoek zou blijken dat er haalbare alternatieven bestaan, waarbij het milieu minder nadelige effecten ondervindt.

Voor de overwegingen, die aan deze conclusie ten grondslag liggen, en voor toelichting op deze aanbevelingen verwijs ik u naar de hoofdtekst van het advies.

De Commissie hoopt met dit advies constructief te kunnen bijdragen aan Uw afweging van het onderhavige verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht. Zij zal gaarne vernemen, hoe U haar aanbevelingen gebruikt.

De voorzitter van de werkgroep
ontheffing stort baggerspecië
Cromstrijen,

dr. H. Cohen.

ADVIES OVER HET VERZOEK OM ONTHEFFING VAN
DE PLICHT TOT UITVOERING VAN
MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE
BAGGERSTORT HOLLANDSCH DIEP
AMBACHTSHEERLIJKHEID CROMSTRIJEN

Advies op grond van artikel 41 e, eerste lid onder a, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake het verzoek tot ontheffing van de plicht op uitvoering van milieu-effectrapportage in verband met het storten van baggerspecie in het zomerbed van het deel van het Hollandsch Diep dat behoort tot de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen.

Uitgebracht aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij, door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep ontheffing m.e.r. baggerstort Hollandsch Diep ambachtsheerlijkheid Cromstrijen,

de secretaris,

drs. M. Odijk

de voorzitter

dr. H. Cohen.

Utrecht, 12 december 1988

INHOUDSOPGAVE

	<u>Pagina</u>
1. Inleiding	1
2. Gebruikte informatie	1
3. Voorgenomen activiteit	2
4. Mogelijke milieu-effecten	4
5. Afweging	6
6. Conclusies	9

BIJLAGEN

1. Brief van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer mede namens de Minister van Landbouw en Visserij van 31 oktober 1988 aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage met verzoek om advies over het ontheffingsverzoek van de m.e.r.-plicht
2. Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 215 van 4 november 1988.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. Inleiding

Voor de voortzetting van de baggerspeciëstortingen heeft de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen een (nieuwe) WVO-vergunning aangevraagd bij Rijkswaterstaat.

Aan de WVO-vergunning die begin 1986 van kracht is geworden, heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat een loopduur van drie jaar (d.w.z. tot januari 1989) toegekend. Bij de verlening van deze vergunning is de voorwaarde gesteld, dat in deze periode een zg. milieu-effectonderzoek (MEO) zou worden verricht. Dit MEO zou als basis kunnen dienen voor een later op te stellen MER[1]; het MEO geeft enkele voorspellingen van milieu-effecten van de voorgenomen voortzetting van baggerspeciëstortingen, maar gaat bijvoorbeeld niet in op *alternatieven* voor de voorgenomen (voortzetting van de) activiteit, zoals bij een MER aan de orde zou zijn.

Ondanks dit feit heeft de Commissie gemeend in haar beschouwingen wel rekening te houden met de aanwezigheid van alternatieven, met name ten behoeve van de beoordeling van de ernst van de milieu-effecten. Gezien de informatie over milieu-effecten zou naar het oordeel van de Commissie een vergelijking - in een MER - van de voorgenomen activiteit met baggerspeciëberging in de Slufterdam een beter beeld hebben kunnen geven van de ernst van de milieu-effecten. Vanwege dit doel heeft de Commissie de uitspraak van de Minister van Verkeer en Waterstaat, dat de Slufterdam alleen als regionale oplossing voor het Rijnmondgebied is bedoeld[2], buiten beschouwing gelaten.

2. Gebruikte informatie

Voor de beoordeling van het ontheffingsverzoek heeft de Commissie de beschikking kregen over de verslagen van het MEO: het rapport 'Milieu-effectonderzoek baggerspeciëstortingen Cromstrijen', met bijlage-rapporten, samenvatting en tekeningen. Verder heeft de Commissie gebruik gemaakt van de stukken die in bijlage 5 zijn genoemd.

-
- 1 Zie de uitspraak van de Raad van State, afdeling geschillen van bestuur, no. G05.86.0118S, p.2.
 - 2 Tweede Kamer Handelingen 20 september 1984, Regio Moerdijk. Handelingen p. 110.

3. Voorgenomen activiteit

De activiteit, waarvoor ontheffing van de m.e.r.-plicht wordt gevraagd, betreft de voortzetting van het storten van baggerspecie in diepten in het Hollandsch Diep, die zijn ontstaan door zandwinning. Vanaf 1964 [3] is vergunning verleend voor het (terug)storten van deze baggerspecie en van de holocene top laag, die bij de zandwinning wordt opgehaald, maar niet als bruikbaar materiaal wordt beschouwd. De baggerspecie, die wordt gestort, is afkomstig van onderhoud van havens, geulen en aanleg van verbeteringswerken van de Ambachtsheerlijkheid en Rijkswaterstaat. Een deel van de baggerspecie is afkomstig van het Industrie- en Havenschap Moerdijk (IHM). Het betreft baggerspecie uit de verontreinigingsklassen I t/m III[4].

In de WVO-vergunning die tot januari 1989 geldt, is ook - evenals de nota 'Identificatie baggerspecie benedenrivierengebied'[5] aangeeft - ruimte voor overschrijding van de grens tussen de kwaliteitsklassen III en IV voor de zg. 'grijze lijst' stoffen koper, zink, chroom, arseen, lood, nikkel, olie en som-PCA's (zes van Borneff)[6]. Pas wanneer deze overschrijding meer bedraagt dan 50% van genoemde concentratiegrens is er sprake van klasse IV baggerspecie. De Commissie tekent hierbij aan, dat de klasse-indeling van baggerspecie (c.q. onderwaterbodems) nog te weinig is gebaseerd op wetenschappelijke gegevens over de invloed op organismen. Op basis van de informatie, die de Commissie ter beschikking stond, is het naar haar mening niet denkbeeldig, dat de classificatiegrenzen voor baggerspecie- (c.q. onderwaterbodem-) kwaliteit in de toekomst nog zullen worden gewijzigd. Voor de aanvaardbaarheid van (reeds plaatsgevonden en nog uit te voeren) baggerspeciedepots zal dit eventueel grote gevolgen kunnen hebben.

De Commissie heeft moeten constateren, dat er geen eensluidende mening bestaat over de te hanteren classificatieniveaus voor zg. categorie 2 stoffen[7]. Zij is dan ook ernstig verontrust en ziet het functioneren van een eenduidig en wetenschappelijk verantwoord classificatiesysteem als voorwaarde voor de toekomstige beoordeling van de hier behandelde problematiek.

Uit het MEO blijkt, dat de aangevoerde baggerspecie in de periode van 1964 (begin van de stortingen) t/m 1980 niet is bemonsterd. Tijdens de

-
- 3 Aanvankelijk betrof dit vergunningverlening op grond van de Rivierenwet en het Baggerreglement. In 1986 is vergunning verleend op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO).
 - 4 Deze klasse-indeling is gebaseerd op de normen van de nota 'Identificatie baggerspecie benedenrivierengebied'.
 - 5 Rijkswaterstaat, directie Benedenrivieren. - Dordrecht, juli 1984.
 - 6 WVO-vergunning, artikel 3.
 - 7 Nota baggerspecie en waterbodemproblematiek, stand van zaken, p. 13.

periode 1981 t/m 1986 zijn 20 van de 37 stortingen (= 87% van de aanvoer) bemonsterd en geanalyseerd. Van de bemonsterde hoeveelheid bleek 91% te kunnen worden gerekend tot kwaliteitsklasse III en 8,8% tot kwaliteitsklasse II.

De diepte, waarop volgens het voornemen zal worden gestort, varieert van 20m -NAP tot 4 m - NAP.

Behalve de baggerspeciéstort neemt de ambachtsheerlijkheid zich voor om ook de zandwinning voort te zetten tot de ca. 4 miljoen kubieke meter winbaar zand zullen zijn gedolven (voornamelijk uit de laag die geologisch behoort tot de formatie van Kreftenheye). Dit betekent, dat de baggerspecie bij storting zal worden gemengd met de toplaag, die bij deze zandwinning vrijkomt. Deze toplaag behoort geologisch gezien tot de holocene Westland formatie.

De voortzetting van de baggerspeciéstortingen door de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen in het zomerbed van het haar toebehorende deel van het Hollandsch Diep zal risico's met zich mee kunnen brengen van schade aan het milieu. De Commissie heeft bij de beschouwing van deze mogelijke milieu-effecten aandacht besteed aan de volgende deelactiviteiten:

- a. transport van baggerspecie van de plaats van herkomst naar het depot in het Hollandsch Diep.

Uit het MEO leidt de Commissie af, dat dit transport zal plaatsvinden per schip (kraanschip, onderlosser of hopperzuiger). Ze gaat er van uit, dat, indien zich onverhoopt calamiteiten zullen voordoen tijdens het transport, deze voornamelijk het oppervlaktewater - en wellicht indirect de gorzen - met baggerspecie zullen belasten.

- b. stort van de baggerspecie en de toplaag van de zandwinning;
- c. blijvende aanwezigheid van het depot in de onderwaterbodem van het Hollandsch Diep.

Aan voortzetting van de zandwinning wordt in dit advies niet apart aandacht besteed[8], omdat het buiten het bestek valt van de m.e.r.-plicht, en omdat voor een vergunning voor deze zandwinning een aparte besluitvormingsprocedure is doorlopen, die reeds is afgerond[9].

Wel is de Commissie van mening, dat bij de beschouwing van de milieu-effecten aandacht moet worden besteed aan de gevolgen van gelijktijdige zandwinning en specie/toplaagstort op betrekkelijk korte afstand van elkaar.

8 Zie inspraakreactie 2 (bijlage 4).

9 De Commissie heeft deze procedure niet in haar beschouwingen betrokken.

4. Mogelijke milieu-effecten

Mogelijke effecten van deze deelactiviteiten kunnen, onderverdeeld naar milieu-compartimenten, als volgt worden beschreven:

1. oppervlaktewaterverontreiniging van het Hollandsch Diep en benedenstroomse wateren. Deze verontreiniging zou kunnen optreden:
 - * bij calamiteiten tijdens het transport;
 - * tijdens het storten van de specie en toplaag, bij bezinking en consolidatie;
 - * door de blijvende aanwezigheid van het depot;
 - * via kwel van verontreinigd grondwater.Oppervlaktewaterverontreiniging heeft per definitie invloed op het aquatisch ecosysteem. Gezien het feit, dat het oppervlaktewater in Nederland in veel gevallen reeds sterk belast is, moet elke additionele en vermijdbare belasting als uiterst ongewenst worden aangemerkt. Naast de effecten op het aquatisch ecosysteem dient aandacht te zijn voor de gevolgen van eventuele oppervlaktewaterverontreiniging voor de drinkwaterbereiding, aangezien zich in het Haringvliet een spaarbekken bevindt voor de drinkwaterbereiding.
2. bodem- en grondwaterverontreiniging van (de gorzen langs) het Hollandsch Diep, van de nabijgelegen zeeleigebieden of van het Oude Land van Strijen, enerzijds door inundatie met verontreinigd oppervlaktewater (gorzen), anderzijds door stroming van (verontreinigd) grondwater. Bij beschouwing van secundaire effecten dient aandacht te zijn voor terrestrische organismen en voor risico's voor grondwaterwinningen.
3. luchtverontreiniging tijdens het transport of het storten van de baggerspecie. Bij beschouwing van de mogelijke secundaire effecten van deze luchtverontreiniging zou vooral aandacht moeten worden besteed aan de gezondheid van mensen. Naar het oordeel van de Commissie speelt luchtverontreiniging echter geen rol van betekenis.
4. geluidhinder. Deze kan tijdens transport of storten optreden. Hoewel het merendeel van het buitendijks land bij het Hollandsch Diep en het Haringvliet krachtens het vigerende streekplan een natuurfunctie is toegekend met een plaatselijke recreatieve functie is de mogelijke geluidhinder van dien omvang, dat de Commissie ook hieraan geen wezenlijke betekenis toekent bij de beoordeling van het ontheffingsverzoek.

De Commissie heeft bij de eerste twee milieu-compartimenten de volgende beoordelingen gemaakt:

- ad 1: Algemeen wordt erkend, dat de fysisch-chemische kwaliteit van de onderwaterbodem een negatieve invloed heeft op de levensgemeenschap, die in deze onderwaterbodem voorkomt. In de huidige opvattingen omtrent het begrip biologische waterkwaliteit vormt dit deel van de levensgemeenschap een essentieel onderdeel van de gehele aquatische levensgemeenschap. De invloed van (voortzetting van) de storting van baggerspecie op de kwaliteit van de lokale aquatische levensgemeenschap is ook op basis van het MEO moeilijk te kwantificeren. De Commissie is van mening, dat dit voor een groot deel te wijten is aan

de reeds hoge belasting van het aquatische ecosysteem door het aangevoerde water van het Hollandsch Diep.

De gegevens uit het MEO geven de Commissie geen aanleiding om te veronderstellen, dat er een groot toegevoegd effect zal optreden. De Commissie ziet in deze als belangrijkste risico voor het milieu het lossen van de baggerspecie en de mogelijk hieruit resulterende drift van het gesuspendeerde materiaal. Uit onderzoek mag worden afgeleid, dat in dit deel van het benedenrivierengebied weliswaar een netto sedimentatie, maar ook een relatief grote resuspensie plaatsvindt.

Ten aanzien van deze resuspensie kan worden gesteld, dat beperkingen in de vigerende WVO-vergunning[10] een formeel kader aangeven om de risico's hiervan aanzienlijk te beperken.

De Commissie wijst erop, dat in controle van de voorspelde milieueffecten niet automatisch wordt voorzien indien een WVO-vergunning wordt verleend. Als géén ontheffing van de m.e.r.-plicht zou worden verleend, zou evaluatie van opgestelde voorspellingen verplicht zijn in het kader van de m.e.r.-procedure[11]. Hoewel de opstellers van het MEO ook een zg. 'worst-case'-voorspelling hebben opgenomen, blijkt de ongerustheid bij het publiek over de effecten op het gehele aquatische ecosysteem dusdanig, dat monitoring van optredende effecten alleen al uit dit oogpunt een belangrijke publieksfunctie kan vervullen.

- ad 2: De Commissie ziet als belangrijk risico voor het milieu bij deze activiteit de mogelijkheid, dat het grondwater in het eerste watervoerend pakket door enerzijds de verstoring bij de zandwinning en anderzijds de aanwezigheid van het baggerspecie/toplaagdepot verontreinigd zal worden.

Gezien het feit, dat de in het MEO gebruikte modellen ter voorspelling van de invloed van de storting op het grondwater enkele onzekerheden bevatten, verdienen mogelijke milieueffecten via verontreinigd grondwater nader aandacht.

De Commissie constateert, dat voor het op of in de bodem brengen van afvalstoffen in het algemeen IBC-criteria gehanteerd dienen te worden, die geformuleerd zijn in de Richtlijn gecontroleerd storten. De algemene doelstelling van het waterbodembeleid, *'het handhaven, dan wel herstellen van de multifunctionaliteit van de bodem'* zou haars inziens aanleiding moeten zijn om voor onderwaterbodems een duidelijk beleid te formuleren ten aanzien van isoleren, beheersen en controleren van ingebrachte hoeveelheden afvalstoffen. De Commissie

10 Deze schrijft voor, dat bij een Rijndebiet bij Lobith > 3000 kubieke meter per seconde het storten van baggerspecie moet worden gestopt, tenzij de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat, Directie Benedenrivieren (Ministerie van Verkeer en Waterstaat) ontheffing verleent van dit stortverbod op grond van het feit, dat benedenstrooms geen risico bestaat van zodanige resuspensie van verontreinigingen.

11 Artikel 41am van de Wabm.

wijst erop, dat de berging van (klasse II en III) baggerspecie in de Slufterdam wel plaatsvindt onder zulke omstandigheden, dat hydrologische isolatie van de omgeving plaatsvindt (doordat er een 'zoetwaterbel' in de bodem ontstaat, die blijft drijven op het zoute water van de zeebodem).

Bij het storten van baggerspecie in het Hollandsch Diep is de wijze van storten bepalend voor de (in-)homogeniteit van het depot; de stortmethode kan dus grote invloed hebben op de emissies die tijdens en na storten naar het grondwater optreden.

De belasting van het watervoerend pakket met macro-parameters, met name ammonium, kan aanzienlijk zijn, zoals ook uit het MEO blijkt. Bij kwelstroming door zandige geulen in het afdekkende pakket in het achterland kan dit verhoogde nitraatgehalten tot gevolg hebben. De Commissie vindt het voorts niet denkbeeldig, dat ook slechts kleine concentratieveranderingen in het grondwater door (voortzetting van) de storting in de loop van de tijd tot een aanzienlijke toename van verontreinigingsgraad van de gorzen kunnen leiden^[12]. Een negatieve invloed op het milieu (bijv. op de vogelstand) zou in dat geval ook op termijn te verwachten zijn.

De Commissie is mede op grond van het MEO echter van mening, dat bij een zorgvuldig lossen van de baggerspecie de toegevoegde milieu-effecten gering zullen zijn.

Indien besloten wordt tot monitoring van de milieu-effecten, dan zou ook aan de grondwaterkwaliteit aandacht moeten worden besteed. De Commissie tekent daarbij aan, dat het naar haar mening moeilijker dan bij oppervlaktewaterverontreiniging zal zijn om een oorzakelijk verband aan te tonen tussen eventuele veranderingen in de grondwaterkwaliteit enerzijds en de aanwezigheid van het baggerspeciedepot anderzijds, mede door de termijn waarop effecten zijn te verwachten.

5. Afweging

Als deze ingrepen, mogelijke milieu-effecten en mogelijkheden om de effecten te mitigeren in hun totaliteit worden beschouwd, meent de Commissie

- dat de bestaande achtergrondconcentraties geen argument mogen vormen om ontheffing van de m.e.r.-plicht voor (voortzetting van) de acti-

12 Rijkswaterstaat, Directie Benedenrivieren stelt in de publicatie 'De waterbodem van het noordelijk Deltabekken': *"De meeste buitendijkse gebieden in het Hollandsch Diep en Haringvliet zijn aangewezen als beschermd- of staatsnatuurmomument in gevolge de Natuurbeschermingswet. Het gebied heeft nog grotere mogelijkheden voor de natuur dan er nu al aanwezig zijn op voorwaarde dat de algemene vervuilingsgraad wordt teruggedrongen. We moeten dus de natuur de helpende hand toesteken."*

viteit te verlenen[13]. In het kader van de behandeling van de ont-heffingsaanvraag hecht de Commissie wel waarde aan het argument, zo-als dat in het MEO wordt onderbouwd, dat het niet voortzetten van de activiteit een natuurlijke en trager opvulling van de zandwinnings-putten ten gevolge zal hebben, met sediment, dat in het algemeen de-zelfde verontreinigingsgraad zal hebben als de baggerspecie die vol-gens het voornemen zal worden gestort.

- dat de exacte beoordeling van de ernst van de milieu-effecten moei-lijk is, omdat bij deze beoordeling alleen kan worden vergeleken met (de milieu-effecten van) het zg. nul-alternatief (= stoppen met bag-gerspeciéstort). De Commissie heeft te weinig informatie om de mi-lieu-effecten van voortzetting van het storten bij Cromstrijen te vergelijken met de milieu-effecten van stort op een alternatieve lo-catie, dan wel de milieu-effecten van een andere behandelings- of verwerkingswijze[14]. Dit bemoeilijkt de beoordeling van de ernst van de milieu-effecten van de voorgenomen voortzetting van de stort bij Cromstrijen.

Deze lacune in informatie bevreemdt de Commissie temeer, daar de Mi-nister van Verkeer en Waterstaat, die de WVO-vergunning zou dienen te verlenen, via de directie Benedenrivieren van Rijkswaterstaat te-vens participeert in de grootschalige berging van baggerspecie, de Slufterdam. In de projectnota/MER ten behoeve van de besluitvorming over de aanleg van de Slufterdam stelt de Stuurgroep Berging Bagger-specie, dat de schaal van deze voorziening voor berging van bagger-specie van klasse II en III eerder en betere milieuhygiënische be-heermaatregelen toelaat dan bij een aantal kleinere depots mogelijk is. Als locatie-alternatief voor de voorgenomen stort in het Hol-

13 Zie ook inspraakreactie 1 (bijlage 4).

Overigens tekent de Commissie hierbij aan, dat het milieubeleid van de o-verheid er in het algemeen niet op gericht is om de verontreiniging van (in dit geval) de grote rivieren op het bestaande niveau te handhaven. In o.a. het Rijks Waterkwaliteitsplan 1984-1994 (van het Ministerie van Ver-keer en Waterstaat en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) is te lezen: *"De aanpak van de problematiek van de verontreinigde onderwaterbodems zal in de eerste plaats gericht moeten zijn op preventie door de belasting van het oppervlaktewater met veront-reinigende stoffen verder te verminderen."* *"Vanuit een oogpunt van water-beheer is bijzondere aandacht voor de berging van verontreinigde specie noodzakelijk."*

14 Zie ook inspraakreactie 1 (bijlage 4).

landsch Diep lag de Slufterdam daarom zeer voor de hand[15].

Daarnaast zou de Commissie het hebben gewaardeerd, indien in het onderzoek naar de milieu-effecten van de voorgenomen voortzetting van baggerspecie-stort zou zijn beschouwd,

- welke nieuwe technieken op dit moment beschikbaar zijn om verontreinigde baggerspecie te behandelen;
- in hoeverre deze technieken operationeel zijn;
- welke gevolgen inzet van dergelijke technieken zou hebben voor het milieu.

De Commissie denkt hierbij met name aan technieken om de klasse III baggerspecie te scheiden in een (relatief) schone fractie en een fractie waarin de verontreinigingen zijn geconcentreerd, zoals hydrocyclonage, en aan technieken om verontreinigende componenten (nog meer) te immobiliseren. Daarbij is het echter de vraag, in hoeverre dergelijke baggerspecieverwijderingsalternatieven behoren tot de redelijkerwijs te beschouwen alternatieven voor de organisatie die in dit geval als initiatiefnemer optreedt, de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen[16];

- dat het MEO echter aannemelijk heeft weten te maken, dat voortzetting van baggerspeciéstort van de klassen I, II en III, afkomstig van waterbodems in de omgeving (benedenrivierengebied), niet zal leiden tot aanzienlijke verslechtering van de milieukwaliteit ter plaatse.
- dat de omstandigheden waaronder de activiteit wordt ondernomen inhouden,
 - * dat de stort plaatsvindt onder enkele voorwaarden waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijke verdere schade aan het milieu, en met name op de aanwezige natuurgebieden;
 - * dat reeds een aanzienlijke hoeveelheid baggerspecie in dit deel van het Hollandsch Diep gestort is;
 - * dat de kwaliteit van de te storten baggerspecie in het algemeen niet anders zal zijn dan die van de sedimentlaag, die bij nalaten van de voorgenomen activiteit op de onderwaterbodem zal ontstaan.

15 Voorzover financiële overwegingen een rol hebben gespeeld bij het niet in het MEO betrekken van het locatie-alternatief Slufterdam zij opgemerkt, dat het Rijks Waterkwaliteitskwaliteitsplan reeds signaleert: *"In het benedenrivierengebied heeft een beleidsplan berging baggerspecie al tot een oplossing voor de middellange termijn geleid. De realisatie van de bergingslokaties volgens de provinciale plannen zal naar verwachting leiden tot hogere kosten van de berging van verontreinigde baggerspecie."*

16 Zie ook advies 4 (bijlage 4).

6. Conclusies

Dit alles overwegende is de Commissie tot de conclusie gekomen dat, vanwege de omstandigheden waaronder de voorgestelde activiteit wordt ondernomen, geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten. Dientengevolge acht zij het niet noodzakelijk om de procedure van milieu-effectrapportage te laten doorlopen voor de besluitvorming over de aanvraag van de WVO-vergunning voor voortzetting van baggerspeciestortingen in het tot de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen behorende deel van het Hollandsch Diep.

Zij tekent hierbij aan, dat ontheffing van de m.e.r.-plicht voor dit specifieke geval geen precedentwerking mag scheppen voor diverse andere stortingen van baggerspecie[17].

De Commissie beveelt aan, dat de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer met zijn collega van Verkeer en Waterstaat overlegt om te komen tot een nationaal beleidskader voor baggerspecieverwijdering, waaraan een gecoördineerde studie over milieu-effecten ten grondslag ligt. Hierbij zouden onder andere de leemten in kennis, die in het MEO zijn gebleken, kunnen worden onderzocht. In dit verband wijst de Commissie op gebrek aan kennis over met name de emissies van kwik en van polaire organische micro-verontreinigingen vanuit onderwaterdepots.

De Commissie wijst er tevens op, dat, in tegenstelling tot wat hierover in het MEO staat vermeld, ten aanzien van de waarden van enkele hydrologische parameters nogal wat onzekerheden bestaan.

Ook ten aanzien van de bio-accumulatie van verontreinigingen[18] is nader onderzoek gewenst; daarbij dient wel te worden bedacht, dat het herleiden van milieu-veranderingen naar menselijke ingrepen een moeizaam en langdurig proces zal zijn. Zo'n oorzaak-gevolg-analyse is echter wel noodzakelijk om in de toekomst gefundeerde besluiten te kunnen nemen over de aanvaardbaarheid van baggerspecieverwijderingsprojecten, zowel in relatief schone als in relatief verontreinigde regio's.

De Commissie neemt zich voor om eventuele toekomstige aanvragen voor m.e.r.-ontheffing voor soortgelijke projecten aan de hand van een dergelijk nationaal beleidsplan te beoordelen.

17 Zie ook advies 4 (bijlage 4).

18 Zie ook advies 4 (bijlage 4).

Bijlagen bij het advies
over het verzoek om ontheffing van de plicht tot
uitvoering van milieu-effectrapportage
baggerstort Hollandsch Diep Ambachtsheerlijkheid
Cromstrijen

(bijlage 1 t/m 5)

VERZOEK OM ADVIES

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Directoraat-Generaal Milieubeheer
Postbus 450, 2260 MB Leidschendam
Telefoon (070) 20 93 67, telex 32 362 VROM NL
Facsimile 31 70 27 98 68

Aan de Commissie voor de
Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Uw kenmerk

Uw brief van

Kenmerk

Datum

DGM/B

31 oktober 1988

2508063/5

Onderwerp

Ontheffingsverzoek m.e.r.-plicht,
adviesaanvraag

Hierbij zend ik u mede namens de Minister van Landbouw en Visserij een afschrift van het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht als bedoeld in artikel 41e, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, ingediend door: Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen terzake van: baggerstort Hollands Diep nabij Cromstrijen registratienummer 2508063.

Overeenkomstig artikel 41e, zesde lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, stel ik u in de gelegenheid om binnen 1 maand advies aan mij uit te brengen over dit ontheffingsverzoek.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze:

De Directeur-Generaal Milieubeheer,
o.l.

De directeur Bestuurszaken,

[Handwritten signature]
mr. J.A. Peters

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
Ingekomen:	1 NOV. 1988
De:	1589-88
Doel:	206-1

Milieu-effectrapportage, ontheffingsverzoek baggerstort Cromstrijen

Bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij is het volgende verzoek binnengekomen om ontheffing van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport. Dit ontheffingsverzoek is gebaseerd op artikel 41e, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, waarin staat dat de genoemde ministers ontheffing van de m.e.r.-plicht kunnen verlenen indien de activiteit vanwege de omstandigheden waaronder zij wordt ondernomen geen belangrijke gevolgen zal hebben voor het milieu, en op artikel 41e, tweede lid.

Het verzoek is ingediend door de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen en heeft betrekking op het storten van baggerspecie in een gedeelte van het Hollands Diep nabij Cromstrijen.

Het verzoek is geregistreerd onder nummer 2508063.

Terinzagelegging

Het ontheffingsverzoek wordt overeenkomstig artikel 6, derde en vierde lid, van het Besluit Milieu-effectrapportage op 7 november 1988 ter inzage gelegd bij:

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Directoraat-Generaal Milieubeheer, Bibliotheek (Kamer 008), Dr. van der Stamstraat 2, Leidschendam

Het Ministerie van Landbouw en Visserij, Centrale Bibliotheek, Bezuidenhoutseweg 73, 's-Gravenhage

Minister van Verkeer en Waterstaat, Directie Benedenrivieren, Spuiboulevard 334, Dordrecht

Provinciehuis Zuid-Holland, Koningskade 1, 's-Gravenhage

Gemeente Cromstrijen, Burg. de Zeeuwstraat 22, Numansdorp

Het ontheffingsverzoek is gedurende de gebruikelijke kantooruren op de genoemde plaatsen door een ieder in te zien. Verzoeken om inzage gedurende de avonden kan men richten aan de afdeling Milieu-effectrapportage van het Directoraat-Generaal Milieubeheer, (Postbus 450, 2260 MB Leidschendam, tel. 070-209367, tst. 3464). Afschriften van het ontheffingsverzoek zijn tegen vergoeding van de kosten op hetzelfde adres aan te vragen.

Bezwaren

Gemotiveerde bezwaren tegen het verlenen van de ontheffing kunnen vanaf de datum van de terinzagelegging gedurende **3 weken** (dus tot 28 november 1988) schriftelijk ingediend worden bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Directoraat-Generaal Milieubeheer t.a.v. de directeur Bestuurszaken, Postbus 450, 2260 MB Leidschendam (met vermelding van het registratienummer van het ontheffingsverzoek). Indien de indiener van het bezwaarschrift daarom verzoekt, worden zijn persoonlijke gegevens niet bekend gemaakt.

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP
VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage, die dit advies over de aanvraag van ontheffing van de m.e.r.-plicht heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van dr. H. Cohen.

In de werkgroep hebben verder zitting:

- ir. B.G. Kreiter, wonende te Putten
- dr. F.P.C.L. Tonnaer, wonende te Thorn
- dr. W. van Vierssen, wonende te Bennekom

Als adviseur voor geohydrologische aspecten van het advies treedt op ir. G.J. Heij, wonende te Driebergen.

Drs. M. Odijk treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES EN ADVIEZEN

nr.	datum	persoon of instantie	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	251188	Stichting Natuur en Milieu	291188
2.	261188[1]	Vereniging "Hoeksche Waards Landschap"	301188
3.	291188	Rijkswaterstaat, directie Benedenrivieren	301188
4.	061288	Ministerie Landbouw, directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie	061288

1 Deze reactie was abusievelijk gedateerd 26 september 1988.

LITERATUURLIJST

- Verwerking van baggerspecie uit havens en vaarwegen in het benedenrivierengebied: beleidsplan. - Coördinatiecommissie berging baggerspecie, in opdracht van de Stuurgroep Berging Baggerspecie, maart 1982.
- Baggerspecie- en waterbodempromblematiek: stand van zaken. - (nota) Dienst Binnenwateren/Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwater DBW/RIZA 88.034, juli 1988.
- Identificatie klasse-IV baggerspecie in benedenrivierengebied. - (notitie) E. Turkstra. - Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwater-OW/DZW, 1984.
- Geohydrologische en enkele geochemische aspecten van speciebergings in de put Cromstrijen. - Rijkswaterstaat, Directie Benedenrivieren, afdeling waterbeheer / Directie Waterhuishouding en Waterbeweging, distrikt Zuidwest. - Dordrecht, maart 1985.
- De waterbodem van het noordelijk Deltabekken. - Rijkswaterstaat, directie benedenrivieren, hoofdafdeling waterbeheer. - Dordrecht, maart 1987.
- Koninklijk Besluit oktober 1987 ten aanzien van de beroepen, ingesteld door het Delta Overleg namens de Stichting Centrum Milieubeheer Zuid-Holland, de Stichting Brabantse Miliefederatie en de Stichting Natuur en Milieu, de burgemeester van Cromstrijen en de Milieugroep "Hoeksche Waard Alarm" tegen de beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 7 december 1984 om aan het Industrie- en Havenschap Moerdijk tot 31 december 1985 een WVO-vergunning onder voorwaarden te verlenen voor het storten van baggerspecie in de zandwinningsputten van de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen; en ingesteld door de Vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming Goeree Overflakkee, de milieugroep "Hoeksche Waard Alarm". de Werkgroep Progressieve Gemeentepolitiek, de Stichting Centrum Milieubeheer Zuid-Holland, P.L. Notenboom en A.E.M. Helsloot en de colleges van B&W van Strijen en van Cromstrijen tegen de beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat om aan de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen een WVO-vergunning onder voorwaarden te verlenen voor drie jaar voor het storten van baggerspecie in het gebied van de ambachtsheerlijkheid in het Hollandsch Diep.
- Tweede Kamer vraag 1056 (van het lid Veldhoen [PvdA]) over het storten van baggerspecie, ingezonden 18 juni 1984, en het antwoord van minister Smit-Kroes (Verkeer en Waterstaat), mede namens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ontvangen 6 augustus 1984.
- Handelingen van de Tweede Kamer, 20 september 1984, over de regio Moerdijk.
- Tweede Kamer stuk 19866: De vervuiling van de waterbodem, nr. 2. Vergaderjaar 1986-1987.
- Beschikking van de voorzitter van de afdeling voor geschillen van bestuur van de Raad van State, op de verzoeken om toepassing van artikel 60a van de Wet op de Raad van State in het geschil tussen A.E.M. Helsloot, P.L. Notenboom, de werkgroep Progressieve Gemeentepolitiek, de Vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming Goeree Overflakkee, en de Ministerie van Verkeer en Waterstaat, no. G05.86.0118S.